

Bijlage 1: Samenvatting regionaal beleid

Energievisie Gelderland

In de Energievisie van Gelderland wordt gesteld dat door de verschuiving naar duurzame energiebronnen en de snelle elektrificatie in diverse sectoren er om een uitbreiding van de energie-infrastructuur wordt gevraagd, maar dat uitbreiden alleen niet voldoende is. De vraag naar energie-infrastructuur overstijgt nu en naar verwachting ook de komende jaren het aanbod. Daarom wordt er toegewerkt naar een meer decentrale benadering van het energiesysteem, waarbij op kleiner schaalniveau de balans wordt gezocht tussen vraag en aanbod. De Energievisie van Gelderland gaat uit van een integrale aanpak voor de periode na 2030, maar maakt ook de vertaling naar beslissingen die nu al belangrijk zijn voor het energiesysteem. Hierbij wordt aangegeven dat zowel nieuwe woonwijken als nieuwe bedrijventerreinen zoveel als mogelijk netbewust moeten worden aangelegd (**Slimme oplossingen**) maar ook dat er gekeken moet worden naar regionaal programmeren (**programmeren**).

Regionaal Uitvoeringsprogramma Groene Metropoolregio

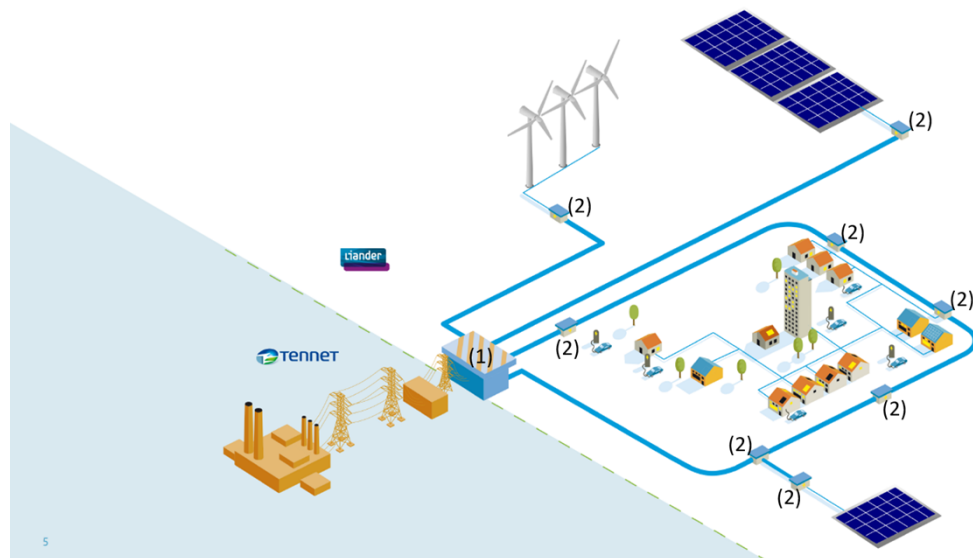
In de RES regio Arnhem Nijmegen werken de Groene Metropool Regio (GMR), de gemeenten, de provincie Gelderland en netbeheerder Liander samen aan oplossingen voor de netcongestie. De energyboard van de provincie vervult hierin een coördinerende rol. Basis is integraal programmeren. Dit vindt zijn vertaling in het Regionaal Uitvoeringsprogramma Groene Metropoolregio. Het Uitvoeringsprogramma is het resultaat van het doorlopen van de stappen van het programmeertraject: een gemeenschappelijke feitenbasis, de impactanalyse en verkenning van slimme ontwerpkeuzes en acties. Liander maakt daarbij ieder jaar een nieuwe belastingprognose.

In het regionaal programmeren verzamelen de GMR en Liander alle plannen van de 16 gemeentes in de RES, die gepland staan voor elke sector. Zo wordt inzicht verkregen op wat er op korte en lange termijn regionaal op ons af komt. Op deze manier wordt duidelijk hoe plannen samenvallen en waar knelpunten ontstaan in ruimtegebruik in de capaciteit op het energienet. Liander brengt hierbij op onderstation-niveau in beeld wat er nog mogelijk is. In dit kader is bij benadering eerder aangegeven dat er op onderstation Zevenaar nog ruimte was om 2200 woningen te realiseren.

Het Duivens elektriciteitsnetwerk - onderstation

Het Duivens elektriciteitsnet zit als volgt in elkaar: Tennet levert aan een zogenaamd 'onderstation' (1) hoogspanning. Op dit onderstation wordt de elektra omgezet naar middenspanning van waaruit het gedistribueerd wordt naar woonwijken/bedrijventerreinen waar het vervolgens in zogenaamde middenspanningsruimtes (2) wordt omgezet naar laagspanning.

Alle woonwijken/bedrijventerreinen in Duiven, Montferland (deels) Westervoort en Zevenaar worden gevoed vanuit 'onderstation Zevenaar'. Dat onderstation zit, conform de berekeningen (2023) van Liander bijna vol, in zoverre dat niet alle beoogde ruimtelijke plannen tot 2030 in deze gemeenten door kunnen gaan.

Actieplan netcongestie Gelderland

Onderdeel van het Regionaal Uitvoeringsprogramma is het Actieplan netcongestie Gelderland. Dit plan is door Liander, Tennet en de provincie in juli 2024 opgesteld. Het plan is vooral gericht op slimme oplossingen en programmeringsmogelijkheden die er voor zorgen dat de piekbelasting zoveel als mogelijk uit het elektriciteitsnet wordt gehaald. Per maatregel wordt aangegeven wat:

- de maatregel betreft
- wat het beoogde effect is voor de korte en lange termijn,
- wat de kansen en risico's zijn,
- wat er nodig is voor realisatie
- wie bevoegd gezag is

Als er onvoldoende perspectief is op de effectiviteit van de voorgestelde slimme maatregelen uit het Actieplan wordt voorgesteld een wachtrij op kleinverbruik in te stellen. Het Maatschappelijk Prioriteringskader van de ACM wordt vervolgens toegepast bij eventuele ruimte.

In dit plan wordt ook aangegeven, wat de kwestie netcongestie en de oplossingen hiervoor nog complexer maakt, wat er eind 2023 voor alle deelregio's in Gelderland en de Flevopolder

aan ruimte of het ontbreken ervan is op onderstation-niveau, waarbij gedeeld is wat er nog mogelijk is tot aan de netuitbreiding van TenneT qua nieuwbouw en verduurzaming van woningen. In het actieplan wordt aangegeven dat op basis van nieuwe inzichten dat deze informatie achteraf te simplistisch is gebleken. Uit de analyses blijkt namelijk dat er in grote mate sprake is van een sterk vermaasd net met complexe (waterbed)effecten. Deze constatering maakt dat de situatie eigenlijk niet per onderstation bekeken moet worden maar op het niveau van het elektriciteitsnet in de Flevopolder, Gelderland en Utrecht (FGU) gezamenlijk omdat deze systemen met elkaar corresponderen. Om overbelastingen te voorkomen hebben de netbeheerders nieuwe aanvragen van grootverbruikers op de wachtlijst moeten plaatsen. Dit blijkt echter nog onvoldoende effect te hebben om een betrouwbare elektriciteitsvoorziening te garanderen.

Een eerste indicatie vanuit het Actieplan (de slimme maatregelen) moet nog volgen of er voldoende perspectief is op het vinden van het benodigde vermogen in FGU. Vervolgens wordt periodiek de peilstok erin gestoken om te kijken of we op de goede weg zitten, ten einde te bepalen of een wachtrij op kleinverbruik (al dan niet deels) nodig is. In dit kader is de eerdere constatering dat er nog maar beperkt ruimte is op het onderstation door Liander getemperd, uitgaande dat het voorgestelde maatregelenpakket uit het Actieplan netcongestie voldoende perspectief met zich mee brengt.